

ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯಂವದೆ

■ ಸ. ರಘುನಾಥ

ಕಲೆ: ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸಿದ್ಧಪಾಲ

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೊರಟು ನಿಂತು, ಟಿವಿ ಆರಿಸಲಿದ್ದಾಗ, ಸೂಟುಧಾರಿ ಬಿನ್ನಾಣೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಭೂಪಟದ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ತನ್ನ ಕೆಂಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿದ ತುಟಿಗಳನ್ನೇ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, 'ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಒನ(ಣ) ಅ(ಹ)ವೆ, ಹಾ(ಅ)ಗಾಗ ಮೋಡ ಕವಿದ ವಾತಾವರಣ(ಣ)...' ಎಂದು ಅಂದಿನ ಹವಾಮಾನದ ವರದಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದನ್ನು ನಂಬುತ್ತಲೇ ನಂಬದಂತಿದ್ದ ಅವನ ಮನಸ್ಸು, ಮಳೆ ಬಂದರೇನಂತೆ? ನೆನೆಯುವುದೂ ಖುಷಿಯೇ ಎಂದು ಹೇಳಿತು. ಬೈಕನ್ನು ಕುಟುಗುಟ್ಟಿಸಿ ಹೊರಟ.

ನಂದಿಬೆಟ್ಟ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆವರುತ್ತಿತ್ತು. ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಕರಿ ಮುಗಿಲುಗಳ ನಡುವೆ ದೊಡ್ಡ ನೀಲಿ ಕಣಿವೆಗಳು. ಮಳೆಮೋಡಗಳಿಂದ ಆ ಕಣಿವೆಗಳು ಮುಚ್ಚಲೆಂದು ಆಶಿಸಿದ. ಒಂದರ್ಧ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಆಯಿತು. ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಮೋಡಗತ್ತಲೆ ಅಟ್ಟಿತು. ಮಳೆ ಸುರಿದರೆಷ್ಟು ಚೆನ್ನ ಎಂದು ಬಯಸಿದ. ಒಂದೈದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ತುಂತುರು ತುಂತುರು. ಅರೆ! ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

ಹನಿ ಹನಿ ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿರುವರಾರೊ
ಬೊಗಸೆ ಬೊಗಸೆ ಬಾನಿನಿಂದ
ಸುರಹೊನ್ನೆ ಹೂ ಬುರಿಗೆ
ಕವಿ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಭಾವವಿಳಿದ ಹಾಗೆ

ಯಾರದೋ ಮೊಬೈಲಿನ ರಿಂಗ್ ಟೋನ್ ಇರಬೇಕು ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ಬರುತ್ತಿರಬೇಕು ಅನ್ನಿಸಿತು. ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸಂಗೀತವಿಲ್ಲದ್ದು, ಯಾರೋ ಹಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು ಅನ್ನಿಸಿತು. ದೂರದ ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರು ಅಪ್ಪಾಲೆ ತಿಪ್ಪಾಲೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಗೆಯೇ ಅವನೂ ಸುತ್ತುತ್ತ ಆ ಹಾಡಿನ ದನಿಗಾತಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕು ಕಣ್ಣೋಟ ಹರಿಸಿದ. ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮಳೆ ಜೋರಾಗಲಿ ಮಳೆಯಮ್ಮ ಅವಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಳು ಎಂದು ಬೇಡಿದ. ಅದ್ಭುತ ಮತ್ತು ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಮಳೆ ಬಿರುಸಾಯಿತು. ಆಕೆ ಯಾರೋ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಳೆನಾದವನ್ನೇ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಏರಿಸಿ ಹಾಡುವುದು ಮುಂದುವರೆದಿತು.

ಮಳೆಯು ಸುರಿದು ಹೊಳೆಯು ಹರಿದು
ಹೊಳೆಯ ದಾಟಿ ನಾನಂತು ಬರಲಿ
ವೀಳಿದಲೆಯ ತೆಪ್ಪ ಕಳಿಸಯ್ಯ
ದಡದ ಮೇಲೆ ಒಂಟಿ ನಾನಯ್ಯ

ಧ್ವನಿಯು ದಿಕ್ಕು ಹಿಡಿದು ಹುಡುಕುವುದಷ್ಟೇ ಅಂದುಕೊಂಡು, ಕುತೂಹಲ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹೊರಟ. ಐದಾರು ನಿಮಿಷಗಳ ಅಲೆತದ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ಚಂದನ ತರುಗಳಿಗೆ ಕೋಚ ದೂರದ ಬಿದಿರು ಮೆಳಗಳ ಆಚೆ ಹರಡಿದ್ದ ಸೀಗೆ ಪೊದೆಯ ಮುಂದಿನ ಕಿರು ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಆ ಧ್ವನಿಯಾಕೆ, ಅವನ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಬೆನ್ನಾಗಿ, ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ತೊಯ್ಯುತ್ತ ನಿಂತು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಮಳೆಹನಿಯಷ್ಟೇ ಬಿಳಿದಾದ ಸೀರೆ ರವಿಕೆ ಆ ಬಳ್ಳಿಮೈಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಮಳೆಯ ಹನಿಹನಿ ಕೂಡಿ ವಿಗ್ರಹವಾದಂತೆ ಅವಳಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಮಳೆಕನ್ನೆಯ. ಕವಿಗಳು ದಶಿಸಿದ ಕಾವ್ಯ ಕನ್ನೆ ಹೀಗೆಯೇ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆ? ಅನ್ನಿಸಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಅವಳ ಮುಂದೆ ತಾನು ಹೋಗಿ ನಿಂತರೆ, ಅವಳು ಮಾಯವಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ? ಕೇಳಿದ್ದ ಇಂತಹ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿ, ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡತೊಡಗಿದ. ಇದು ನಂದಿಬೆಟ್ಟ. ತಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳೂ ಹೀಗೆಯೇ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಮತ್ಯರೇ ಅನ್ನುವುದೇ ನೆನಪಾಗಲಿಲ್ಲ. ತೆಲುಗಿನ ಹಳೆಯ 'ಸುವರ್ಣ ಸುಂದರಿ' ಸಿನಿಮಾ ನಾಯಕಿಯನ್ನು ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಅದು ಮಳೆಯಲ್ಲ, ಹನಿಯಾದ ಬೆಳದಿಂಗಳ ಮಳೆ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆ ಆವರಿಸಿತು.

'ಹಾಲಲಿ ಮಿಂದವಳೊ
ದಂತದ ಮೈಯವಳೊ
ಹುಣ್ಣೆ ಮೆ ಹೆಣ್ಣಾ ದಳೊ'

ಹೆಸರು ನೆನಪಿಗೆ ಬಾರದ ಸಿನಿಮಾ ಹಾಡು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಅವಳು ಮಾಯವಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಎಂಬ ಆತಂಕ ಹುಟ್ಟಿ, ಹಾಡುವ ತುಡಿತ ನುಗ್ಗುವುದನ್ನು ತಡೆದ. ಆದರೆ ಸ್ವಗತ ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಹಾಲಿನ ಕಡಲು ತುಳುಕಿತನ್ನುವಂತೆ ಮಳೆ. ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಲೆಂದೇ, ನೆನದ ಹೃದಯಭಾವಕ್ಕೆ ಪದಕಟ್ಟಿ ಹಾಡಲೆಂದೇ ಹುಟ್ಟಿದವಳಂತೆ ಅವಳು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಯಾವ ಜನ್ಮದ ಸುಕೃತವೋ ಸಾಕಾರಗೊಂಡು ಕರುಣಿಸಿದಂತೆ ಅವನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮಳೆ, ಅವಳೆದೆಯ ಅನುರಾಗ ಹಾಡಾಗಿ ರಾಗಭೂಮಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಾಗದೆ, ಅರ್ಥವಾಗಲಿರುವ ಬೆಳಗಿತ್ತು. 'ಇದು ಬರಿ ಬೆಳಗಲ್ಲೊ ಅಣ್ಣ' ಅನ್ನುವ ಮಾತು ಕೇಳಿಸಿತು. ಯಾರೆಂದು ಸುತ್ತ ನೋಡಿದೆ. ಆಕಾಶದಿಂದ ಬೇಂದ್ರೆಯ ಧ್ವನಿ ಅದು. ಅವರು ಅವನೆದಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಧನ್ಯತಾಭಾವದಲ್ಲಿ ವಂದಿಸಿದ.

ಮಳೆ. ಹೊರಗೆ ಮಳೆ, ಒಳಗೆ ಮಳೆ. ಹೊರಗೆ ಒಳಗೆ ಅವಳು, ಅವಳ ಹಾಡು. ಅತಿಲೋಕದ ಸೌಂದರ್ಯ! ಈ ಭೂಮಿಗೆಷ್ಟು ಒಲವು. ಇದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಕವಿಗಳಿಗೆಷ್ಟು ಅಕ್ಕರೆ. ಅವಳ ಹಾಡು ಅವಳಿಗೂ, ತನಗೂ, ಈ ಲೋಕಕ್ಕೂ!

ಮಳೆ, ಇದು ಬರಿ ಮಳೆಯಲ್ಲ. ಸತ್ತ ಭಾವಗಳಿಗೆ ಮರುಜೀವಣಿಗೆ. ಭಾವವುಂಟು, ಅರ್ಥವುಂಟು. ಅದಕ್ಕೇ 'ಅರ್ಥವೇನು ಸತ್ತ ಹೆಣವೆ' ಎಂದು ಕುವೆಂಪು ಹೇಳಿದ್ದು. ಆ ಮಾತು ಅರ್ಥದ ವ್ಯಕ್ತ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿತು.

ಕನ್ನರಿ ಹಿಡಿದಳೊ ಜೋಗತಿ ನಾರಿ
ಕುಣಿಯೆ ಕುಣಿಯೆ ನವಿಲೆ ನವಿಲೆ
ಗಂಧರ್ವಗಿರಿ ಮೇಲೆ

ನೋಡಿದ. ಅವಳ ಹಾಡು ಕೇಳಿ ನಂದಿಬೆಟ್ಟ ಗಂಧರ್ವಗಿರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅವಳ ಹೆಗಲಲ್ಲಿ ನವಿಲು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನರಿ. ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂದಾವರೆ ಪರಿಮಳದರಳು. ಭಾವದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕಂಪು. ಮಾಯ! ಅಲ್ಲ ಬಹುದಿನದ ಬಗೆಗನಿಸಿನ ಸಾಕಾರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ.

ಆಕಾಶದಲಿ ಬಾಳೆ ವನವು
ಬಾಳೆ ವನದಿ ನಿಂಬೆ ತೋಟ
ನಿಂಬೆ ಮುಳ್ಳೇ ಎದೆಯ ನಾಟತೊ
ಬೇಗನೆ ಮಧ್ವು ಕಳಸಯ್ಯ

ಎದೆ ಹಾ! ಎಂದಿತು. ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಅದೇ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ಹೊರಬಿತ್ತು. ಅವಳು ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣು ಮಿಂಚು ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕತ್ತಲೆ ಕಟ್ಟಿತು. ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಬಿರಿದಾಗ ಅವಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಳೆಯೂ ನಿಂತಿತ್ತು. ತಣ್ಣನೆ ಗಾಳಿ. ಅವಳಿಗೊಂದು ಹೆಸರು... ಯೋಚಿಸಿ ಯೋಚಿಸಿ... ಓಹ್, ಪ್ರಿಯಂವದೆ!

ಬೆಂಗಳೂರು ತಂಪಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಅವನಿಗೆ ಸರಿಯೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ತಂಪಾಗಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡ. ಆತುರ, ಅವಸರ, ಧಾವಂತ, ಆತಂಕ ಯಾವುದನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ನಂದಿಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಮಳೆಯಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ತಂಪು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮಳೆಯಲ್ಲಿರದು. ಇಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದ ಧಗೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆಸುರಿದ ತಂಪು. ಇಲ್ಲಿ ನಾಕಾರು ಹನಿಗಳಿಗೇ ಹರಿಯುವ ಮಳೆನೀರು ಚರಂಡಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಕೊಳಚೆ ನೀರಾಗಿಬಿಡುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಹನಿಗಳಿಗೂ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ನೀರು ಹರಿಯದು. ಅದು ನೂರಾಗಬೇಕು. ಆಗ ನೆಲ ಹೀರುತ್ತಲೇ ಬಿಟ್ಟ ನೀರು ಹರಿನೀರಾಗುವುದು. ನಾವು ನೆಲದಂತಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ನೆಲದ ನೀರಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ತಾನು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಮನೆ ಸುತ್ತ ನೆಲ ಬಿಡಬೇಕು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮನೆ ಸೇರಿದ.

ಸೀನು ಬಂತು. ಮೂಗಿನಿಂದ ಬುಳಬುಳ ನೀರು ಇಳಿಯಿತು. ಅವಳಿಗೂ ನೆಗಡಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದೀ? ಮನಸ್ಸಿನ ಉತ್ತರ- ಊಂ, ಉಹೂಂ. ಅವಳ ನೆಗಡಿ ವಿಚಾರವೇಕೆ?